REDACŢIUNEA, Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administraţiune Braşov şi la următoarele
BIROURI de ANUNŢURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Ersébet-körut).
Preţul inserţiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov;
Administraţiunea, Piaţa mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe şase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 249. Braşov, Duminecă 11 (24) Noemvrie. 1907.

E bună pentru ceva şi obstrucţia Croaţilor.

E pentru ceva bună şi obstrucţia Croaţilor. Ea a deslănţuit toate calamităţile, ce se puteau descărca în capul guvernului coaliţiei, şi tot ea vine în acelaş timp în ajutor acestui guvern, ca şi când i-ar fi fost trimisă de un destin al lui, care nu vrea să-l peardă aşa curând, ci vrea să-l mai ţină la putere până ce îşi va fi împlinit menirea, ce ia dat'o în viaţa statului ungar, poreclit constituţional.

Incă înainte de începerea sesiunei de toamnă a dietei era mare îndoiala, dacă până la sfârşitul anului se va putea încheia, după toate regulele şi formele parlamentare, pactul economic cu Austria. Mai târziu se vedea din ce în ce mai tare, că guvernul nu va putea învinge dificultăţile, care i-se vor opune chiar şi în cazul, când nu s'ar declara din partea Croaţilor obstrucţia în toată vigoarea ei, până şi cea technică, cum o fac în momentele de faţă.

Le-au trebuit mult timp lui Wekerle, Kossuth, Andrassy şi Apponyi până ce se poată capacita pe independiştii din majoritate că pactul trebue primit aşa cum s'a încheiat între guverne, căci dela primirea lui atârnă o miie şi o sută de interese, între cari cel dintâiu şi cel mai de căpetenie este interesul guvernului coaliţiei de a rămânea la putere. Mai mult decât alte guverne ungureşti de până acuma, guvernul de faţă se identifică cu interesul statului şi refrenul tuturor discursurilor de capacitare era cel ce răsufla din toate concluziunile: dacă am fi siliţi să ne retragem acuma, ar fi vai de lume şi de ţară!

Asigurările acestea au prins la cei mai mulţi, dar nu la toţi. Disidenţii din partidul independist au atins deja cifra de 25. Aceştia înşişi ar fi în stare să facă multă vreme obstrucţie fără a mai socoti pe Croaţi, ori pe naţionalişti, despre cari până acuma tace cronica încât priveşte eventuala lor alăturare la obstrucţie. Şi-au dat şi-şi dau mari silinţe conducătorii coaliţiei să desmântă pe naţionalişti dela o cooperare cu obstrucţia croată. Ei cred a fi reuşit deocamdată, întru cât clubul naţionalist ar considera ca o tactică dictată de interesul naţionalităţilor, de-a observa o rezervă vigilentă, adecă, cum zice una din foi, să stea, în faţa celor ce se petrec în cameră, cu arma la picior.

Ce putea să le fie mai bine venit celor dela putere decât, ca, putându-se provoca la „acţiunea trădătoare de patrie" a Croaţilor, să iscodească un mijloc prin care să scape de ori ce desbatere a proiectelor pactului în dietă şi totuşi să-şi ajungă scopul, ca aceste proiecte să între în vigoare la prima Ianuarie 1908 pe baza unei împuterniciri date guvernului de parlament printr'o lege c'un singur paragraf. Guvernul prin aceasta împuternicire va fi adus în poziţia de-a pune în fiinţă pactul economic pe calea ordonanţelor, până când dieta va putea să aibă timpul şi dispoziţia recerută pentru a înarticula prin legi votate de ea acest pact.

Cu satisfacţie poate privi fostul ministru-preşedinte Stefan Tisza cum adversarii lui neîmpăcaţi de odinioară intră acum în urmele lui, care la rândul său a încercat să facă şi el c'un singur paragraf, şi c'un fâlfâit de batistă, revizuirea regulamentului camerei, dar fără noroc.

De vor avea noroc mai mult Wekerle şi soţi, se va vedea. Deocamdată le rămâne şansa să fâlfâe şi ei cu batista până ce majoritatea mai puţin sdrobitoare ca până acum, în urma disidenţei, va consacra prin strigătele ei unicul paragraf al legei de împuternicire, care va purta numele de lex Wekerle, cum purta legea de împuternicire a lui Tisza de pe vremuri numele de lex Daniel.

După ce va fi primit unicul paragraf, prin care se va inaugura regimul de ordonanţe austriac (paragraf 14) şi în Ungaria făloasă pe vechia ei constituţie.

Situaţiunea a devenit în adevăr foarte critică pentru guvern pentru pact şi pentru toate. Dar până acuma coaliţia numai din astfel de situaţiuni încordate şi critice a ştiut să tragă folos şi se încrede că va trage şi acum.

Poate fi că va trage încă câtva timp folos, pentru ca, cum am zis, să-şi împlinească rolul, pentru care a fost adusă la putere de destinul bun al popoarelor acestor ţări, atât de mult oropsite şi urgisite până acuma de acest destin.

Poate că aşa e scris în stele ca guvernul Wekerle să isbutească cu planurile sale de acum;... fiindcă aşa trebue să fie şi dacă este ca să se realizeze reforma electorală cu votul universal, căci aşa a ameninţat Andrassy că la cazul contrar nu se va alege nimic din aceasta reformă. El s'a gândit poate la profitul ce le va surâde şi intr'un caz de neizbândă a guvernului.

Dar destinul va fi hotărât poate altfel, ca să iasă un profit şi pentru popoarele până acum oprimate.

Partidul naţionalist şi situaţia în parlament. »Pester Lloyd«, care ni-a sosit azi, publică următoarea informaţiune:

»Partidul naţionalist stă în faţa evenimentelor din parlament şi a măsurilor ce voieşte să le ia guvernul, cu arma la picior. Partidul, fără de a prejudeca atitudinei sale opoziţionale în contra proiectelor pactului, *nu va opune de sigur obstrucţiune nici pactului, nici legei de împuternicire.* Evenimentele — aceasta este părerea conducătorilor partidului — *iau o direcţiune, căreia a-i pune piedeci nu ar fi în interesul politicei naţionalităţilor*«.

Doue interpelaţii. Pentru ziua de azi, kossuthistul *A. Bozoky*, a însemnat în ziarul Camerei următoarea interpelaţie: Are cunoştinţă d. ministru de culte, Apponyi, despre acuzele ce i se aduc zi de zi în presă şi în adunări, că la numirile recente, şi în toată politica sa de învăţământ, favorizează pe romano-catolici numai fiind-că sunt catolici; sunt adevărate aceste acuze, şi este dispus d. ministru a restabili pacea confesională cum vestise, în programul seu?

Cealaltă interpelaţie va adresa-o *Pilissy I.* tot kossuthist, primului ministru, întrebându-i dacă pactul prezintat en block va fi pus în vigoare prin ordinaţiune ministerială, sau nu? In cazul unui răspuns afirmativ, interpelantul şi soţii sei vor anunţa o luptă crâncenă în contra guvernului.

Bozoky este un disident vechiu, Pilissy unul mai nou!

Justh şi Croaţii. Intrevederea lui Justh cu Medakovici, plănuită pe Joi, a fost amânată pe Sâmbătă. La discuţii vor lua parte şi câţi-va distinşi membri croaţi ai casei magnaţilor, cari totdeauna par de altfel a fi solidari cu politica deputaţilor croaţi.

Corpurile legiuitoare române au fost convocate prin decret regal în sesiune ordinară pentru ziua de 15 Novembrie v. a. c.

Un consiliu de miniştri români se va ţinea mâne, Duminecă, în Sinaia sub preşedinţia regelui Carol. Cu aceasta ocaziune guvernul va supune regelui proiectele de legi întocmite şi textul mesagiului pentru deschiderea parlamentului.

Papa în contra modernismului. Am scris mai lunile trecute despre o bulă papală, în care sunt arătate greşurile noilor tendinţe de inovare în sânul bisericei catolice şi este poruncită aspru îndreptarea lor. Zicând modernişti, enciclica înţelege mai cu seamă pe cei ce pornesc curentul numit creştin-social. Aceştia au dat răspuns Papei, pe care nu-l cunoaştem, dar care a provocat acum o nouă enciclică, în care terminii sunt deja mai aspri. Moderniştilor le zice eretici, somează episcopii şi congregaţiile catolice, să-i ferească pe

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Pagini răzleţe.

— De Gavr. Todica. —

(Fine.)

Traduceri din Flammarion. Abia s'a împlinit anul, de când Flammarion aflându-se în Bucureşti, dădea a se înţelege că scrierile lui se prea traduc în multe limbi, nu tocmai cu autorizaţie. Astăzi au apărut deja o sumă de traduceri în româneşte. Nu ştim cu sau fără autorizaţie? Destul că avem »Călătoria în ceriu«, tradusă de d-l Iosif Nădejde din »Rêves étoilés«. Avem »Fenomenele spiritismului« din »Forces naturalles inconnues.« — D-l I. Lupan ne traduce unele articole din »Curiosités de la Science«, »Rêves étoilés« şi »Excursions dans le Ciel«. — Mai apăreau astă iarnă unele traduceri în »Lupta«. Acum revista »Orion« are de cuget să traducă şi să dea ca supliment la revistă, scrierea monumentală a marelui astronom frances: »Astronomie populaire«.

La traducerea unor articole mai mici, cred că nu va fi de prisos să fim mai cu atenţie. Să se indice, pe cât posibil, anul în care Flammarion le-a redactat. Intelectualii noştri nu sunt în curent cu ultimele descoperiri în astronomie. dar trebue să fie traducătorii. Altmintreli uşor putem răspândi în public idei şi cunoştinţe învechite. Flammarion însuşi revine aproape în tot anul asupra aceloraşi chestii, fireşte luând în vedere descoperirile curente. Noi, traducând articole vechi, fără să ţinem seamă, despre progresul ulterior, uşor putem comite anachronisme. Un esemplu. In traducerea despre Mercur, publicată în numărul 242—907 al »G. Tr.«, d-l Ioan Lupan scrie:

»(Mercur) rotează şi în jurul osiei »proprii, ca Pământul şi anume cam în »tot atâta timp — 24 ore 5 minute. Prin »urmare şi pe *Mercur sunt zile de 24 ore*; »ziua şi noaptea urmează tocmai aşa, ca »la noi«.

Apoi, la sfârşitul articolului:

»Cea mai deosebită particularitate a »lui Mercur — întocmai ca şi a lui Venus »— ceea-ce însă nu e cu siguranţă dovedit — este, că necontenit întoarce una »şi aceiaşi emisferă către soare, asemenea »Lunei, care face acelaş lucru cu Pământul, aşa că pe o emisferă a lui Mercur e »vecinică lumină, pe cealaltă domneşte »însă întunerecul vecinic... Iată deci o lu»me interesantă, un glob, pe a cărui parte »*nu sunt nopţi şi zile, nu există ore, luni,* »*ani*, nu sunt socoteli calendaristice«...

Afirmarea apodictică dela început se contrazice prin adaosul dela sfârşit.

Adevărul e, că durata revoluţiei lui Mercur nu o cunoaştem. iar referitor la dimensiunile corpului ceresc, se pot considera ca definitive mărimile calculate în 1902—3 de profesorul See din Washington.

*

Canalurile de pe Marte fotografiate. Descoperite în 1877 de astronomul italian Schiaparelli, aceste formaţiuni areografice curioase au fost contestate, ridiculisate mult timp de astronomi. Unii le numiau »ilusiuni optice«, alţii scriau disertaţii savante (eu am cetit vr'o zece) »demonstrând« că sunt »imagini subiective«. In fine, astronomul Percival *Lowell* dela Observatoriul Flagstaff (Arizona, Statele Unite) s'a decis să examineze suprafaţa planetului cu ajutorul fotografiei. Incercările din 1905 n'au prea isbutit. Cu atât mai bune sunt cele din anul curent. In decursul opoziţiei din Iulie s'au prins o mulţime de clişeuri, atât din Flagstaff, cât şi din partea misiunei speciale din Anzi, arătând până la evidenţă realitatea canalurilor şi aducând dovadă definitivă în favorul exactităţii hartelor schiţate de ilustrul Schiaparelli, acu-s treizeci de ani. — Refractorul fotografic nu poate fi acusat de fantast. Canalurile nu sunt linii imaginare, construite de visiunea noastră pentru a lega puncte continentale. Există real. Lewell admite deja, că sunt lucrări de ingineri martieni, voind să conducă apele zăpezilor polare în topirea lor estivală, la regiunile continentale cele lipsite de umezeală. Problema habitabilităţii lui Marte ajunge în fază nouă. Nu e rezolvată, dar fotografia o îndreptăţeşte mai elocvent decât orice discuţii teoretice.

18 Nov. 1907.

Echo.[1]

(Paramit de Herder.)

Nu credeţi, buni copii, nu credeţi fabula poetului, că modesta Echo ar fi perit de iubire pentru vanitosul Narcis, sau că ar fi fost o limbută trădătoare a mamei sale. Pentru că nici odată ea nu s'a arătat vreunui muritor, nici n'a eşit un sunet

[1] După mitologie era o nimfă, care trăia prin munţi şi prin păduri, şi insuflase o pasionată iubire zeului Pan. Din cauza limbuţiei sale, prin care une-ori trada secretele zeilor, mama ei, Junona, o pedepsise ca să nu înceapă nici odată vorba şi să răspundă ori cui numai la întrebări şi numai cu aceleaşi cuvinte, cu cari era întrebată. Intâlnind pe frumosul vânător, Narcissus, se îndrăgosti de el; dar fiind-că Narcissus nu răspunse iubirii ei, ea se topi de durere până când i-a rămas numai glasul, şi în urmă se prefăcù în stâncă. In munţi şi în păduri ea răspunde şi astăzi ori cui îi vorbeşte. — Narcissus asemenea, văzându-şi chipul într'un isvor, şi neştiind că e al său, se îndrăgosti de sine însuşi, şi se stânse de dor. Zeii îl prefăcură în floarea, ce poartă numele lui. — Ovidiu, metam. III, 341—510.

credincioşi de ei, şi să nu sfinţească de preoţi pe tinerii clerici cu inclinaţii spre modernism.

Corespondenţa din Budapesta.

— 22 Noemvrie.

De când Vă trimisesem cea din urmă scrisoare au venit la rând o grămadă de lucruri de insemnătate, crize 'n partid, crize 'n presidiu, crize 'n cabinet chiar, ne mai pomenind de criza întregei ţări. care e mai veche şi mai acută decât toate. (Probabil de aceia e şi mai neglijată decât toate!) Criza din partid este interesantă, fiind acest partid cel mai mare, al lui Fr. Kossuth. Celelalte sunt încă foarte bine consolidate, mai bine ca ori când, şi asta au s'o atribue tocmai crizei ce bântue în celalalt partid. Pentru kossuthişti, criza asta are o deosebită însemnătate psihologică. Se ştie bine, din ce felurite elemente este compus actualul partid kossuthist. Se găseşte în el o bună parte a foştilor liberali, şi se găsesc mai cu seamă o grămadă de oameni noi, fără şcoală politică, fără disciplină, bărbaţi cu puteri proaspete necheltuite şi cu multă ambiţie. Aceştia sunt mai destructivi pentru disciplina de partid. Acestora, mânaţi de dorul de activitate (fie şi curat reclamagistă) nu le poate conveni rolul de majoritate, tăcută, liniştită, votantă. Işi mai fac ei vânt prin înjurături şi mici scandale, însă atâta începe a nu le fi destul. Râvnesc la fapte mai mari, la o afirmare mai impunătoare, la o cheltuire mai bravuroasă a noilor puteri.

Mai cu seamă de aceştia sunt cei ce au făcut disidenţele, şi mai cu seamă de cei refugiaţi din alte partide sunt cei remaşi, deprinşi cu ascultarea, şi cu adorarea persoanelor. Inadevăr nici nu auzi de la aceştia din urmă alt argument, decât: nu e cinstit şi loial să-ţi părăseşti şefii. Şi nu este mai mare virtnte, decât a le remânea credincios orbiş!!! Astfel trebue esplicat procesul de transformare prin care trece, — şi a trecut deja binişor — partidul kossuthist. De vechi matador, ca Ugron. Barabás. Szederkényi, Polonyi etc., nici să mai vorbim. Ei sunt obosiţi, şi ei, la dreptul vorbind nici n'au râvnit altceva, decât s'ajungă fişpani, sau să poată juca roluri (cu honorare frumoase!) de »îngeri de pace.«

Aceasta este psihologia partidulu kossuthist. Cine pătrunde în ea, va înţelege şi motivele descompunerei lui, o descompunere, care nu va merge foarte departe ci se va opri la marginile celui mai cras *cult de persoane!* (Aduceţi-vă aminte de notiţa ce s'a publicat în acest ziar, despre felicitarea lui Fr. Kossuth şi despre plângerile lui contra miniştrilor cari pun piedeci înaintea esoperărilor.) Şi nu vă mai miraţi de apariţia ciudată ce ne-o oferă partidul kossuthist, care uriaşă majoritate ce e, n'a ştiut nici să ţină rând, nici să dea directivă! Să fii majoritate, pe deasupra tinără majoritate, şi să nu poţi avea cele doue puteri, să nu ştii ţinea rând şi să nu ştii da directivă — asta e un moment psihologic de estremă importanţă! Momentul acesta, pe care, inconştient, îl simţeau foarte mulţi, îndeamnă la atâtea părăsiri a partidului!

Dar, să trecem la politică mai militantă, mai reală.

De o vreme încoace adevărata politică — ca totdeauna de altfel, dar acuma parcă mai pronunţat, — se face pe culoarele dietei, şi în odăile miniştrilor. Dimisia lui Justh, ce e pe cale de a se face muşama, se comentează în fel şi chip. Sunt păreri, — pe cari nu trebue dispreţuite, ce spun că iarăşi s'a înscenat numai o comedie cu foc bengalic. Justh n'a fost chiar aşa de vehement cum se arăta şi mai cu samă n'a avut serios gând de abzicere. Nu voia altceva, decât să dea o lecţie, să sparie puţin pe kossuthişti, cari dovediseră în timpul din urmă o supărătoare însubordinaţie. Şi după fazele prin cari trece criza presidială, pare a fi tocmai aşa.

Se mai poate auzi pe aci un zvon, o combinaţie mult mai interesantă. Ea e de cea mai mare actualitate, şi merită s'o facem cunoscută. E vorba anume, că Wekerle dinadins n'a căutat mijloace mai drastice pentru înăbuşirea obstrucţiei (odată, vă amintiţi, se mândrea că le are!) fiindcă îi era foarte pe plac obstrucţia. In chipul acesta, arătând asupra ei, o să-i fie lucru uşor a face să fie primit pactul într'un singur punct, »în pildă«, fără de a mai fi discutat. De analiza aceasta ii este lui teamă!! Cei ce au cetit proiectele referitoare la pact, spun de multe grozăvenii — grele desavantagii pentru Ungaria! — ce se cuprind în ele. E lucru cert, că aproape nime nu le ceteşte în amănunte, nu le cunoaşte decât în linii' generale. La o discuţie pe articole, însă asta nu ar mai putea rămânea în taină.

Combinaţia e interesantă. Nouă, cari avem despre Wekerle firma credinţă, că a interprins compromiterea ideilor independiste purtându-le, dinadins, din impas în impas — ne vine foarte mult a crede!

*

Mai mult dă de gândit guvernului ţinuta disidenţilor, al căror suflet rău este bănuit Polonyi de a fi. Andrássy încercase, pe culoare, a-i lua cu maniere aristocratice: »Ia spuneţi sincer, ce planuri aveţi?!« Lengyel Zoltan, căruia începe a i-se da importanţă de-o vreme, a răspuns foarte sfătos, dacă nu chiar sincer: »Am să trântesc guvernul!« Inzădar i-a tocat apoi în urechi, un jumătate de ceas Andrássy, »că nu-i pasă, dar numai acu şi numai pe astfel de temă să n'o facă«, Lengyel s'o fi gândit ca şi noi: „cred zău, numai acuma nu. când sunteţi in strâmtoare, şi eu pot«, — şi a rămas neînduplecat.

Polonyi a cerut capul lui Szterényi (va să zică al lui Kossuth! şiret e omul!) ca şi creanga de măslin a păcii. Acesta o luă şi el pe coarda lui Andrássy: »o să-ţi mulţumesc, şi o să capeţi şi dela mine — ceva provizie!« Szterényi, marele parvenit ştie să fie şi ironic.

Numai Apponyi se pune să desfacă aşa cum a făcut: la cină şi la club, ţine discursuri lungi despre neîncrederea lui, că ar fi în stare să aducă atâtea rele asupra ţării — cineva care se chiamă maghiar.

Naţionaliştii stau la o parte. Ei nu vreau să facă opoziţie, numai ca noua opoziţie maghiară să nu poată fi teorizată cu invinuiri de alianţă cu ei!

„Clica“ din Năsăud.

Năsăudul, frumosul orăşel românesc de pe malul Şomesului-Mare, sediul de odinioară al graniţei militare române, centrul de cultură şi educaţie naţională, de pe vremuri, — este în plină decadinţă, decadinţă morală şi politică-socială.

Omul nepreocupat şi cinstit în sentimente şi gândiri stă uimit, văzând atâta ruşine şi laşitate, atâta decădinţă tocmai la nepoţii, la descendenţii falnicilor grăniţeri de odinioară, cari prin virtuţile lor civice, prin vitejia lor neasămuită şi prin dragostea faţă de limba şi legea strămoşească, au dus departe peste hotare, din glorie în glorie, numele de »Român«.

Aicea în Năsăud, în chiar inima ţinutului grăniţeresc, în cursul vremurilor, s'a încuibat o mână de oameni parveniţi, mânaţi aicea de foame şi nevoi, caractere slabe, oameni pătimaşi, cari ajunşi mai târziu în slujbe şi onoruri prin chiar generozitatea recunoscută grăniţerilor năsăudeni, faţă de »frate«, — au devenit cu timpul — onoare esceptiunilor — spionii şi denunciatorii acestora, instrumente oarbe in mâna străinului, vipere veninoase, crescute la sânul nostru.

Urmările se văd mereu, noi deja începem a le experia zilnic, generaţiile viitoare însă vor simţi amar cruda realitate, ce pare a nu întârzia: Năsăudul aproape jidovit, fondurile grăniţereşti, stipendiile în mâna străinilor, în gimnaziu încuibat spiritul de oportunitate şi servilism umilitor, şcoalele normale părăsite, desconsiderate, iar viaţa socială, culturală, naţională, moartă cu desăvârşire.

Aceşti oameni, cărora grăniţerii adevăraţi, cinstiţi, le zic, cu o singură expresie de ură şi dispreţ »*clică*«, nu s'au putut asimila, nu s'au ştiut familiariza nici până azi cu poporaţiunea băstinaşă a acestui ţinut, căci — natural, — interesele lor sunt diametral opuse intereselor poporaţiunei grăniţereşti din acest ţinut.

Dovadă: alegerea de deputat din anul trecut, la care »clica« din Năsăud, alăturea cu jidanii, au votat contra candidatului nostru naţional şi au ieşit »învingători«,—dovadă cauza stipendiilor fondurilor grăniţereşti, de care, evident, ei să bucură, căci şi din aceasta »învingere« asemenea vor profita ei şi urmaşii lor—dovadă însă incontestabilă este cazul recent: alegerea de membri în congregaţia comitatului Bistriţa-Năsăud, întâmplată in 11 l. c.

»Clica« din Năsăud, ce e drept, se poate felicita şi de acest »nou şi mare succes«, câştigat în paguba intereselor mari ale neamului nostru, în detrimentul disciplinei de partid şi pe contul bunei reputaţii a bărbaţilor noştri de conducere din ţinut.

Nu nealegerea celor doi membri integri, cinstiţi ai societăţei şi inteligenţii române din Năsăud a fost ţinta lor mârşavă; nu în aceasta culminează infamia şi perversitatea lor, nici în faptul că a reuşit »lista lor« în frunte cu popa Năşcuţiu, la mijloc cu birăul Murăşan şi în coadă cu notarul Palages, ci în faptul, că prin aceasta au rupt rândurile intre fraţi. au stricat disciplina de partid şi au tărât în noroiu, au dejosit vaza, autoritatea şi nimbul moral al Românilor bistriţeni, a acelei pleade de bărbaţi valoroşi ai neamului, caractere firme pe cari — spre fericirea noastră,—Provedinţa i-a pus acolo, in poziţii însemnate sociale, pentru a conduce cu abnegaţiune şi demnitate destinele neamului nostru, în aceste părţi.

Fie dar convinsă »clica« şi în special »marele« procator »naţionalist« dela Năsăud, om mic de suflet, mare de patimi, om nervos, bolnav..., vrednic mai mult de compătimit,—că Românil din acest ţinut, pentru acest act scandalos »de vitejie«..., se vor şti achita în mod demn, la timpul său — iar factorii competenţi vor fi »chemaţi să'şi spună cuvântul asupra acestei »grave călcări de disciplină«.

Un grăniţer.

Cronica din afară.

Grava situaţie din Portugalia.—Ziarului »Liberal« i se comunică din Lisabona următoarele: Situaţia e extrem de serioasă. Censura e aplicată cu cea mai mare severitate şi ziariştii sunt ameninţaţi cu deportare în Africa. Cabinetul negru deschide toate scrisorile suspecte. La Opporto au fost daţi judecăţei 13 ziarişti. Numeroşi oameni politici distinşi s'au asociat republicanilor; căderea monarhiei e inevitabilă.

La Barrenho s'a făptuit alaltăeri un atentat cu bombă, căruia i-au căzut victimă 2 persoane, o a treia persoană a fost grav rănită. Atentatul a fost săvârşit de un medic, un electrotechnician şi un ofiţer de marină. Bomba era destinată pentru teatrul St. Carlos.

Alaltăeri au fost arestate 38 persoane şi de atunci încă câteva sute. Numeroase familii se refugiază în Spania şi Franţa. Agitaţia e generală.

Foametea din Asia Mică. — »Kölnische Volkszeitung« află din Constantinopol că ţinuturile turceşti din Asia Mică sunt bântuite de o foamete îngrozitoare. Anul trecut aproape nici n'a fost recoltă. Populaţia suferind de foamete a asediat autorităţile cu cereri de ajutoare. Din toate părţile se trimit cereale. Din cauza viscolului puternic însă, transporturile rămân pe drum fără a putea ajunge la destinaţie. La Bitlis nu se mai află nici un grăunte de grâu.

Populaţia a cerut ajutoare episcopilor armeni şi catolici. Se prevăd mari turburări din cauza foametei. La Hecto populaţia a jefuit magazinele. La Bayruth, vagoanele cu transporturi de cereale au fost sparte şi jefuite în staţie. Pretutindeni domneşte mare agitaţie.

Ţinuturile europene se află şi ele într'o situaţie mizerabilă. Banca agricolă din Constantinopole împarte populaţiei în ţinuturile bântuite de foamete cereale în mare cantitate.

Adresa Dumei către Ţar, este acum obiectul unei vii discuţii în Dumă. Textul octobriştilor accentuiază mulţumirea şi supunerea către Ţar şi promite că Duma va lucra din toate puterile pentru întărirea manifestului din Octomvrie. Cadeţii nu au nimic în contra acestei adrese şi cer numai neînsemnate schimbări. Partidul drept cere însă o complectă modificare. El vrea să se evite cu desăvârşire politica dându-se adresei mai mult spiritul autocratic.

Chestia a fost încredinţată unei co-

---

mai întâiu din gura ei. Ci ascultaţi adevărata istorie a bunei Echo.

Armonia, fiica Juburii, a fost o harnică ajutătoare a lui Joe la zidirea lumei. Cu dragoste de mamă da ea fie-cărei fiinţe născânde câte un ton, câte un glas din inima sa, care-i străbate interiorul, ţine strânsă întreagă existenţa ei şi o împreunează cu toate fiinţele înrudite. In sfârşit s'a sleit buna mamă; şi fiind-că după originea sa era numai jumătate nemuritoare, trebuia să se despartă cu viaţa de fiii sei. Când îi sosì durerosul minut al despărţirii, ea căzù rugându-se la tronul lui Joe şi-i zise: „Puternice Doamne, să dispară figura mea dintre zei, dar nu-mi stinge simţirea. şi nu mă despărţì de aceia, căror din inima mea le-am dat existenţa. Cel puţin nevăzută voesc să fiu în jurul lor, ca să simţesc cu ei, să împart cu ei ori-ce răsunet al durerii sau al bucuriei, cu care spre fericirea sau neferícirea lor i-am înzestrat.

»Şi ce ţi-ar folosi, — zise zeul, — dacă nevăzută le-ai simţi suferinţa, şi nici într'un mod nu te-ai putea arăta lor? Pentru că aceasta ţi-o refuză nestrămutata hotărâre a Ursitei.«

— »Lasă-mă să le pot numai răspunde; nevăzută să pot repeta numai sunetele inimei lor, şi inima mea de mamă va fi mângăiată.«

Jupiter o atinse cu blândeţă, şi ea dispăru şi se schimbă în Echo, fără formă, pretutindeni de faţă. Unde se aude un sunet, răsună şi inima ei de mamă: ea vorbeşte din ori-ce făptură; cu unisonul unei coarde armonice repetă glasul de durere sau de bucurie al ori cărei fiinţe. Ea pătrunde şi vârtoasa stâncă: ea însufleţeşte şi singuratica pădure. Şi, o de câte-ori, delicată mamă, sfiicioasa locuitoare a singurătăţii şi a dumbrăvilor mute, de câte-ori am aflat în ele mai multă alinare decât în societatea inimilor nesimţitoare şi a sufletelor mute ale oamenilor! Cu o dulce compătimire repeţi tu, suspinele mele; şi ori cât de părăsit şi neînţeles sunt, eu simţesc din fie-care sunet al tău întrerupt, că mă recunoaşte şi mă aude o mamă, care toate le pătrunde şi le împreună.

M. Strajan.

Spicuiri.

Doctorul Emil *König* din Berlin, bine cunoscut în lucrări de fisiologie, într'o broşură caută să dovedească *declinul rasei omeneşti.*

Din causa abusului de puterile trupeşti el ar fi devenit apt pentru ori şi ce boală. Deoarece se face o întrebuinţare fără măsură a organelor corpului şi a tuturor puterilor de viaţă, de care dispune omul, să întâmplă că azi, la o bună parte dintre indivizi, organele sunt în degenerescenţă. Ce puţine sunt inimile şi stomacurile în adevăr sănătoase! Dar nervii...

Ca probă pentru aserţiunea sa autorul aduce şi înmulţirea cazurilor de cancer, care, după părerea sa este resultatul vieţei complexe ce o duce omul azi. De asemenea boalele de inimă. cari sunt tot mai dese, şi cari în cele mai multe cazuri nu provin decât din presiunea prea mare a sângelui la inimă asupra vaselor — şi aceasta din cauza excesului de muncă şi a oboselilor de tot soiul.

Apoi boalele de stomac, caria şi pierderea dinţilor contribue în mare măsură la degenerarea organelor corpului omenesc.

Deşi nu putem fi atât de pesimiţi ca autorul mai sus amintitei broşuri, putem afirma că felul de viaţă după cerinţele *moderne* nu concură la imputernicirea rasei omeneşti.

*

După statistica din 1905 populaţia *Islandei*, insula îngheţată dela nordul Angliei, se ridică la 80.500 suflete. Din aceşti locuitori unii au început să emigreze.

Cel mai mare oraş Reykjavik, are 10,000 locuitori, al doilea 1800 şi al treilea 1500.

Dar pe pământul acesta îngheţat, unde traiul nu e cu putinţă decât prin pescuit, mijlocia vieţii locuitorilor e 61,8 ani, pe când în Suedia e 50,02, iar în Norvegia 49,94 ani.

*

Japonia are de gând să încunune victoria armelor din anii trecuţi cu o *grandioasă expoziţie* care se va deschide la *1 Aprilie 1908 la Tokio*, fără amânare, se zice, lucru care nu s'a putut întâmpla până acum cu multele expoziţii din civilizata Europă.

Ea va costa nu mai puţin de 50 milioane, sumă care a fost înjumătăţită prin subscripţii particulare.

Compania vagoanelor de dormit se va îngriji de organizarea unor călătorii directe pe transiberian şi apoi pe vapoarele şi linia ferată japoneză călătorii pot ajunge la Tokio. Şi această expoziţie va fi cu atât mai interesantă cu cât Japonezii ţin să se manifesteze în felul lor propriu — deşi expoziţia ţine să se numească »internaţională«.

M.

Maxime.

Amorul nostru propriu sufere mai greu condamnarea gusturilor decât opiniunilor noastre.

*

Clemenţa principilor nu este adese-ori

misiuni speciale alcătuită din 6 octobrişti din partidul drept şi 6 din alte partide. Comisiunea e pusă sub preşidenţia lui Plewako.

STIRILE ZILEI.

— 10 Noemvrie v.

Dela reuniunea română de gimnastică şi cântări din Braşov primim spre publicare următorul avis: Reluându-şi reuniunea activitatea ei se aduce la cunoştinţă publică, că acele stimate dame şi stim. domni, cari voesc a se înscrie între membrii activi ai reuniunei, sunt rugaţi a se anunţa dirigentului artistic, d-l prof. G. Dima. Viitoarea repetiţie are loc Vinerea viitoare, 29 Nov. n. la oarele 6 p. m. în sala cea mare a gimnaziului gr. or. român din Braşov.

Dragostea procurorilor faţă de ziarele române. »Libertatea« din Orăştie aduce în numărul cel mai nou o interesantă statistică, care nu are nevoie de nici un comentar. In timp de abia o lună şi jumătate de zile redacţia acestei foi a fost onorată cu *15 vizite* din partea oamenilor procurorului, cari au înmânat d-lui I. V. Ioanovici, redactorul responzabil, nu mai puţin decât 17 citaţiuni pentru diferiţi articoli încriminaţi....

Hlinca. Despre conferinţa ţinută în Viena de preotul Hlinca, ziarele maghiare spun următoarele. Se adunase în localul societăţii boheme, atâta lume, de jumătate trebuia să rămână în curte. Multe dame erau în vestminte naţionale. La începutul conferinţei a făcut o mărturisire solemnă, apărându-se de acuza simoniei, pe care au născocit'o adversarii săi, ca să-i poată strica mai uşor. După ce în câmpul luptelor naţionale el a rămas învingător, adversarii pornesc cu alte arme în potriva lui, în cari ei sunt mai tari. A rugat pe ascultători, să nu-şi manifeste indignaţia în strigăte contra Ungariei, căci prin asta cauza dreaptă numai sufere. Trecuse apoi la povestea durerilor, ce îndură poporul său. Insistă cu deosebire asupra urmărilor rele a instrucţiei poporale în limbă streină, — care este prima cauză a inculturei poporului său. A pus în lumină adevărată şi sistemul nostru de administraţie. A desfăşurat şi aspiraţiile culturale mai înalte, ce urmărim. — Hlinca nu este un agitor aprins, cu glas de tunet, ci un poet liric, care povesteşte duios, şi zugrăveşte în culori vii — zice foaia maghiară. Cu prilejul acestor conferinţe s'au adunat foarte multe parale.

De la Cernova n'avem ştiri ce se mai întâmplă pe acolo. Vedem numai, că a plecat un nou batalion de infanterie în faţa locului.

D-na Margareta Sipos din Rozsahegy, a fost osândită la 50 cor. amendă, pentru că lăudase »crima« lui Hlinca!

O grea osândă, a primit »Tribuna«, de la tribunalul din Oradea-mare, în 19 Nov. Redactorul ei responzabil, N. Iova, a fost pedepsit cu 500 cor. amendă şi şase luni închisoare!

Liberat din închisoare. Vrednicul învăţător Avram Indreica a eşit zilele aceste din temniţa de stat din Seghedin, unde a stat închis 13 luni de zile pentru 2 articoli scrişi în »Tribuna«.

---

decât o politică pentru a câştiga afecţiunea popoarelor.

*

Soarele şi moartea nu se pot privi în faţă.

La Rochefoucauld.

Pentru a cuceri şi conserva puterea, trebue s'o iubeşti. Şi ambiţia nu se împacă cu bunătatea, ci dimpotrivă cu mândria, brutalitatea şi cruzimea.

*

Nu sunt cei buni, ci acei răi, cari au fost întotdeauna la putere şi sunt şi azi.

Tolstoy.

Pe măsură ce avem mai mult spirit găsim că sunt mai mulţi oameni originali. Oamenii de rând nu găsesc deosebire între oameni.

*

Ce vanitate e pictura care atrage admiraţia prin asemănarea lucrurilor, al căror original nu-l admiră.

*

Acelaş sens se schimbă, după cuvintele, cari îl exprimă. Senzurile primesc dela cuvinte însemnătatea lor în loc să le-o împrumute lor.

Pascal.

Sute de mii de lucrători fără lucru. Ziarul »Daily Mail anunţă cumcă, în urma crizei, mii de lucrători au fost concediaţi de prin fabricile din America. Numărul lucrătorilor rămaşi fără pâine e colosal; ei se pregătesc să se reîntoarcă în Europa. Corespondentul ziarului de mai sus făcând o anchetă la Hobokan s'a convins că într'adevăr lucrătorii italieni, unguri, poloni, etc. rămaşi neîntrebuinţaţi au început să părăsească America. Numărul lucrătorilor cari vor emigra din America, în cursul săptămânilor viitoare trece peste 500.000. In special suferă de pe urma acestei crize muncitorii streini, căci marile fabrici îi concediază în primul rând pe aceştia, menţinând pe lucrătorii americani. Numai dela fabricele de oţel şi fier au fost concediaţi până acum peste 400,000 de oameni.

De sigur ştirea asta este în legătură cu următorul comunicat ce primim dela căpitanul poliţiei din loc: »In 25 a lunei au să sosească înapoi mai multe sute de muncitori din America. Cine are lipsă de muncitori, să se adreseze direct la d-l Lekky Istvan, şef de secţie în minister, acuma în Fiume, hotel Europa. Să-i comunice totodată condiţiile de muncă«.

»Budapesti Hirlap« este de o vreme cuprins de accese de sinceritate. In astfel de momente spune de acestea: »Acolo în sală, nime nu stă de vorbă cu Croaţii, şi ei vorbesc câte 30 de inşi la un paragraf, probabil toţi într'un chip. Ai noştri însă, în loc de a-şi bate capul cu asta, fac conventicule pe culoare, ţintind crize prezidenţiale şi alte confuzii. Nu vedeţi aci tabloul Bizanţului în surpare?« Apoi, în alt loc: »Instituţia parlamentarismului este o importaţie streină la noi, şi nu-i veritabilă, numai formală: independenţa noastră trebue să se ia din când în când la încăerare cu Austria, şi la dreptul vorbind, noi nu ştim că voim, nici ştim ce să voim, şi nici ce putem voi. Suntem fericiţi, — şi zeci de ani ne desfătam în iluzia asta — dacă *toate aparenţele* sunt ale situaţiei fericite, dacă arătăm a fericiţi. Chiar şi acuma, bărbaţii noştri de stat îşi bat capul numai cu mijloacele prin cari ar putea restabili acea aparenţă. Dar să ne dăm odată sama, că ori ce împăciuire sentimentală de felul acesta, va fi numai acoperirea putregiunei, ca discompunerea să dea înainte atât mai repede«.

Scandal la opera italiană din Bucureşti. Cu privire la notiţa apărută sub acest titlu în numărul de Joi al foaiei noastre ni se scrie din Bucureşti următoarele: Lucrurile s'au petrecut în modul următor: Sala teatrului naţional, ca şi galeria au fost înţesate de public, ales şi pricepător de muzică, în cea mai mare parte: In galerie erau numai studenţi universitari şi artişti români, care nu se înjosesc a cerşi bilete gratuite, şi cari, chiar pentru preţurile esorbitante nu au putut merge în staluri. Aceştia au fluerat pe drept cuvânt, pe tenorul italian Armanini căruia i se făcuse o reclamă jidovească. Vocea acestui tenor nu este în măsură, de loc. ca să satisfacă gustul subţire muzical al publicului bucureştian, pe prima scenă a României, unde, de un timp încoace, nu se aud voci româneşti, care, multe sunt superioare acesteia a d-lui Armanini şi a altor streini recrutaţi din toate părţile. Iată şi apreciarea revistei »Săptămâna« de azi: »Galeria exprimă, sub forma ei sgomotoasă, sentimentul tuturor oamenilor de gust şi cunoscători ai operei Rigoletto, din staluri şi loje«. Şi d-l Panu este un critic artist de prima mână! — Un asistent!

Advocat al băncii »Ardeleana« din Orăştie a fost ales tînărul advocat român, d-l Dr. Enea Papiu.

Din Oradea-mare ne vine vestea tristă despre încetarea din viaţă a advocatului Dr. Florian *Duma*. Inmormântarea are loc astăzi.

Odichnească în pace!

O desminţire. In numărul 238 dela 10 Nov. n. al foaiei noastre am publicat la ultimele ştiri o telegramă, ce am primit'o dela Budapesta şi în care ni-s'a comunicat că ziarul »Lupta« a trecut în proprietatea tipografului Biräuţ. Noi am publicat telegrama, fiind-că am primit'o dintr'un isvor, pe care 'am fost în drept a-l considera ca competent. Intre aceea s'au publicat în »Lupta« nişte desminţiri, mai întâi una fără nume apoi una semnată de d-l Dr. A. Vlad, în care acesta declară, că proprietarul foilor »Lupta« şi „Poporul Român" *este şi astăzi d-sa.* »Libertatea« din Orăştie, care stă mai aproape de d-l Vlad, înregistrând cu mulţumire desminţirea, zice: »Totuşi tare am fi dorit ca Dr. Vlad să declare şi aceea, dacă a fost ori n'au fost măcar pertractări cu Biräuţi şi că oare e eschisă posibilitatea, ca, dacă azi e încă d-sa proprietar, să se întâmple mai târziu ceva, ce s'a svonit acum poate prea de timpuriu? Apoi zice — că produce oarecare încurcală şi faptul, că a figurat de mai bine de $^1/_2$ an ca proprietar al »Luptei« d-l Dr. Mihali şi că acum aflăm că nu Dr. Mihali e proprietarul.«

Tot »Libertatea« scrie cu aceasta ocasiune următoarele: »Cineva a desminţit la numitele foi (»Gazeta« şi »Tribuna«) aceasta ştire (că Biräuţ a devenit proprietar) ba a scris şi »Lupta« că dă desminţire. Peste altă săptămână însă şi corespondentul »Gazetei« şi al »Tribunei«, scriu că orice desminţire s'ar da pentru ochii lumei, ei ştiu că e drept şi susţin ştirea despre vindere!«

Ţinem a constata că ziarul nostru în afară de publicarea amintitei telegrame, n'a scris nimic în afacerea aceasta şi n'a primit din partea nimănui nici o desminţire. Prin urmare nici n'a fost în poziţiune de a declara că susţine ştirea corespondentului său.

Legiuirea în chestia ţărănească din România. Din Bucureşti se anunţă, că primministrul Sturdza a dispus să se împartă tuturor ofiţerilor superiori din ministeriul de războiu lucrarea d-lui Sturdza-Scheianu asupra legiuirei în chestia ţărănească dela 1866 până în prezent.

Bismarck despre universitatea cehă. Universitatea cehă din Praga îşi serbează zilele aceste jubileul de 25 ani de la înfiinţarea ei. Cu această ocazie ziarul »Union« publică un articol din care se poate vedea ce gândea Bismarck despre universităţile cehe. Fostul cancelar al Germaniei a intervenit, acum 25 ani, pe lângă ministeriul de culte al Austriei, Conrad, stăruind pentru înfiinţarea unei universităţi cehe. Ziarul scrie că Bismarck ar fi făcut, cu acel prilej usmătoarea declaraţie: »Contra panslavismului trebue să luptăm prin slavism. Să le satisfacem Slavilor, aici acasă, toate dorinţele, pentru ca ei să nu aibă nevoie a se arunca în braţele panslaviştilor«.

S'a ieftinit carnea de vită, în Budapesta. Preţul calităţii prima a scăzut la 176 fileri de la 240 fil. Preţul calităţii a doua (supă) la 128—160 fil. de la 180—200 fileri.

Socialiştii din Fiume, au cerut reprezentanţei să hotărască ca în cafenele să nu se poată vinde beuturi spirtuoase, ospătăriile să se închidă la orele 10 seara, şi prăvălie de răchie să stea deschise numai în orele 8—8, peste ziuă.

O lămurire. In raportul despre adunarea generală în Cohalm a »Societăţii p. fond de teatru«, ziarele »Lupta« şi »Poporul R.« au informaţia, că, în calitate de prezident, d. A. Bârsanu ar fi deschis şi condus şedinţele. Noi suntem informaţi, că prezident, adecă vicepresident al »Societăţii« este d. Virgil Oniţiu. Ar trebui poate să ne lămurim....

Congresul cerşitorilor. In Cumberland au ţinut un mare congres cerşitorii din toată Anglia, având deviza: »frăţia celor săraci şi făcători de bine«. Localitatea adunărei şi-au ales-o în mahalale. Au votat sume însemnate pentru scopurile societăţii şi au hotărît să pună semne, cunoscute numai de ei, pe casele unde şed filantropi. In timpul congresului poliţia a întreit serviciul de siguranţă.

Avis. Din cauza repausului Dominical va fi deschisă mâne, Dumineca, în oraş dela oarele 1—9 seara numai farmacia d-lui Neustädter din Târgul grâului.

ULTIME STIRI.

Budapeşta, 23 Noemvrie. Eri s'a pertractat înaintea curţii cu juraţi de aici al doilea proces de pressă intentat ziarului „Lupta". Redactorul responsabil, d-l Vasile Macrea, a fost osândit *la 6 luni închisoare de stat şi 1200 coroane amendă în bani.* D-l Macrea a fost apărat de advocatul Dr. Marcel Kadossa. In contra sentinţei sa anunţat apel la curtea de casaţie.

Budapeşta, 23 Noemvrie. Se colportează o ştire interesantă dela audienţa ce-a avut ieri prim-ministrul la Maj. Sa. A venit vorba, se zice, şi despre eventuala dimisie a guvernului din pricina situaţiei. Atunci să fi răspuns Maj. Sa: „Acestui parlament eu nu pot da alt guvern, dar acest guvern îşi poate găsi un alt parlament". Se deduce din asta planul unei disolvări.

Budapesta, 23 Noemvrie. In şedinţa Camerei de ieri, prin câteva cuvinte, *Wekerle* a prezintat proiectul în care se cuprind en block toate proiectele cu privire la pact. Croaţii au luat cuvântul de 31 de ori, având parte de o singură suprimare de cuvânt. Deputaţii maghiari se refugiază la o nouă tactică: ies cu toţii pe coridoare, când încep a vorbi Croaţii. A fost un restimp, când numai prezidentul, notarii şi Croaţii erau în sală. Se zice, că asta nu s'a mai întâmplat nici odată în viaţa parlamentară! — Cu discuţia s'a ajuns până la al XII-lea articol.

Budapesta, 23 Noemvrie. Noul proiect, prezintat Camerei în şedinţa de ieri, autorizează guvernul de a pune în vigoare compromisul cu Austria cu începerea lui 1 Ianuarie, remânând ca înarticularea obişnuită, să se facă pe urmă. Mulţi deputaţi sunt nemulţumiţi, fiindcă după părerea lor unele proiecte puteau remânea din aceasta autorizare, şi guvernul ar fi trebuit să le supună la desbatere regulată. Este apoi justă teama, că până la 1 Ianuarie, nici aceasta autorizare nu va putea trece prin Cameră. Dealtfel proiectul de îndemnizare a fost primit deja ieri la ameaz în comisia economică, seara în comisia financiară, iar astăzi seară este supus conferinţelor de partid. In comisia economică, *Kossuth* a spus că faţă de *revoluţia* croată nici acest mijloc nu-i destulă apărare. D. Banffy a propus instituirea statu-quoului până în 1917. Wekerle a spus că numai pe lângă actualele proiecte este asigurată independenţa economică în 1917. In Franţa se aduc legile în 24 de ore, a zis, şi deodată cu sufragiul universal trebue să ne îngrijim a putea face şi noi aşa. Discuţia proiectului nu e mare rău dacă rămâne, fiindcă tratatele internaţionale şi aşa nu pot fi supuse la modificări.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Anunţ de licitaţie.

În **16 şi 17 Decemvrie 1907** se vor vinde cu licitaţie **obiectele** ce sau **amanetat** din 16 Sept. 1906 până inclusive 13 Noemvrie 1906 şi anume: sub numărul 12710—1906 până inclusive cu Nr. 15432—1906, al căror termin au espirat şi nu s'au rescumpărat.

Licitaţia va avea loc în localul **Casei de zăloage**, dela 8 oare până la 11 oare a. m. şi în cas de lipsă dela 2 până la 4 oare p. m.

Obiectele, cari se vor vinde, sunt: **Giuvaericale, Ciasornice de aur şi argint şi alte seule de aramă, Cioaie, Cositor, flanele, haine bărbăteşti şi femeiesci, Cisme, Ghete şi altele.**

Vânzarea se face în bani gata.

Rescumpărarea sau înoirea amanetelor se poate face numai cu o zi înainte de licitaţie.

În ziua vânzării cu licitaţie nu se permite nici într'un chip a prelungi amanetarea.

Brassó, 23 Noemvrie 1907.

[8—8]. Oficiul cassei de amanetare din Braşov.

De vânzare

Un bun Pian pentru un **preţ** moderat. Să poate vedea în Braşovul-vechiu, Strada lungă Nr. 35. (3088,1—2.)

Kaiser-Borax

Pentru cultivarea frumseţei şi sănătăţi.

Kaiser-Borax împrumută feţei o peliţă fină, **frumósă** şi **albă**. Escelent pentru cultivarea **gurei** şi **dinţilor**. Folositor la **catar** şi răguşală. **Kaiser-Borax** face apa móle şi fórte bun pentru curăţirea pielei. Precauţiune la cumpĕrare. Veritabil numai în carton **roşu**, cu **15, 30** şi **75 bani**, cu instrucţie detailată. **Nicĭ decum necartonat!**

Singurul producent pentru Austro-Ungaria: **GOTTLIEB VOITH, WIEN II/1.**

Preţurile cerealelor din piaţa Braşov.

Din 22 Novembrie 1907.

Mĕsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos.	22	—
"	Grâu mijlociu . . .	20	—
"	Grâu mai slab . . .	—	—
"	Grâu amestecat . .	18	—
"	Sĕcară frumósă. . .	15	—
"	Sĕcară mijlociă. . .	14	—
"	Orz frumos	9	—
"	Orz mijlociu. . . .	8	—
"	Ovĕs frumos. . . .	7	—
"	Ovĕs mijlociu . . .	—	—
"	Cucuruz	9	—
"	Mălaiu (meiu) . . .	—	—
"	Mazăre.	17	—
"	Linte	36	—
"	Fasole	12	—
"	Sĕmênţă de in . . .	18	—
"	Sĕmênţă de cânepă .	—	—
"	Cartofi.	1	80
"	Măzăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	1	12
"	Carne de porc . . .	1	20
"	Carne de berbece. .	—	72
100 kil.	Sĕu de vită próspĕt .	40	—
"	Sĕu de vită topit . .	62	—

Succes ne mai pomenit! Tuburi de cigarete „Antinicotin" în cutii de ţigarete.

Se caută la firma d-lui Petru Pavel & Cie, magazin de haine în Braşov, **3 calfe militare** şi **2 civile**, cari pot întra imediat la lucru. (3087,2—2.)

Candidat de advocat

se primeşte în cancelaria subsemnatului advocat în Braşov pe lângă condiţiuni favorabile.

(3086,2—3.) Dr. N. Manoiu.

Contra tusei, răguşelei şi catarului are efect mai bun

Bomboane Pemete

ale lui **RETHY**

a se observă, ca la cumpărare să se ceară expres **Bomboane Réthy**, deoarece sunt multe imitaţii rele.

1 Carton 60 bani.

Să cumpărăm numai **RÉTHY** Pemete **bombóne!**

Banca Naţională a României.

Situaţiune sumară.

1906 4 Noembre	Activ:	1907 27 Octombre	1907 3 Noembre
121.344,923	85279923 Reser. metal. aur 100556070; 36065000 " Trate aur 41005000	141.996,880	141.561,070
620,307	Argint şi diverse monede	376,344	438,731
81.965,756	Portofoliu Român şi străin. . . .	87.584,432	93.152,667
32.458,536	*Impr. contra efec. publice 17271100; " " " în cont-corent 19373391	36.441,009	36.644,491
11.999,979	Fonduri publice	11.999,924	11.999,924
14.721,335	Efectele fondului de reservă . . .	15.806,084	15.806,084
2.899,824	Efect. fond. de amort. imob. şi mater.	3.253,121	3.253,121
5.779,539	Imobile	5.923,915	5.924,878
602,494	Mobilier şi Maşini de Imprimerie .	640,161	640,194
673,220	Cheltueli de Administraţiune . . .	660,732	676,364
104.461,100	Depozite libere	104.882,774	105.014,024
16.370,217	Conturi curente	25.699,319	21.739 453
23.312,586	Conturi de valori	28.782,622	26.641,255
417 209,816		46 .047.317	463.492,256
	Pasiv:		
12 000,000	Capital	12.000,000	12.000,000
21 621,136	Fond de rezervă	23.248,305	23.329,895
3 275,468	Fondul amortis. imob. şi material .	3.519,676	3.534,606
272.841,360	Bilete de Bancă în circulaţiune . .	316.783,010	315.882 090
1.646,498	Profituri şi perderi	2 077,070	2.077,070
1 364,254	Dobânzi şi beneficii diverse . . .	1.536,482	1.654,571
104.461,100	Depozite de retras	104 882,774	105.014,024
—	Conturi curente	—	—
417.209 816	Scomptul 7%; * Dobânda 7%.	464.047,317	463.492 256

Subscrisul am onoarea a aduce la cunoştinţa On. Public din oraşul Braşov şi jur, **că am deschis în loc,**

un magazin de pantofărie.

Cunoştinţele mele precum şi experinţa câştigată în curs de mai mulţi ani oferă destulă garanţie, că voiu putea corăspunde în toate privinţele cerinţelor timpului de azi pe terenul pantofăriei.

Distins la expoziţiunile de încălţăminte:

1903 Dobriţin, medalie de bronz.

1905 Cincibiserici, medalie de argint.

Magazin bogat asortat — **exclusiv cu mărfuri** indigene

ghete de bărbaţi şi de copii

precum şi tot felul de articoli din această branşă stau totdeauna la dispoziţiunea On. Public cu preţurile cele mai eftine.

Comandele după măsură vor fi executate prompt şi cu preţurile cele mai reduse.

Rugând pe On. Public să-mi sprijinească întreprinderea mea, semnez

cu distinsă stimă

Vilhelm Veress,

Braşov, Târgul boilor Nr. 9.

(2—3.)

La 7 Expoziţii publice cele dintâiu premii!

Singurii contrahenţi:

MESSTORF, BEHN & Co,

WIENA I.

Vânzare în detail în toate prăvăliile mai bune de încălţăminte, mode şi articole de cauciuc.

Prafurile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai décă fie-care cutiă este provăḑută cu marca de apărare a lui A. MOLL şi cu subscrierea sa.

Prin efectul de lecuire durabilă al **Prafurilor-Seidlitz de A. Moll** în contra greutăţilor celor mai cerbicóse la **stomac** şi **pântece**, în contra **cârceilor** şi **acrelei** la stomac, **constipaţiunei cronice**, **suferinţei de ficat**, **congestiunei de sânge**, **haemorhoidelor** şi a celor mai diferite **bóle femeesci** a luat acest medicament de casă o răspândire, ce cresce mereu de mai multe decenii încóce. — **Preţul unei cutii originale sigilate Coróne 2** — Falsificaţiile se vor urmări pe cale judecătoréscă.

Franzbranntwein şi sare a lui Moll.

Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provăzute cu marca de scutire şi cu plumbul lui **A. Moll**

Franzbranntwein-ul şi sarea este forte bine cunoscută ca un **remediu popular** cu deosebire prin tras (frotat), alină durerile de **şoldină** şi **reumatism** şi a altor **urmări** de rĕcélă. —

Preţul unei cutii originale plumbate cor. 1.90.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii şi Dame, fabricat după metodul cel mai nou, pentru cultivarea raţională a pelei, cu deosebire pentru copii şi adulţi. — **Preţul unei bucăţi cor. —.40 b.** Cinci bucăţi cor. 1.80.

Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provĕdută cu marca de apĕrare **A. Moll.**

Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben 9. c. şi reg. furnisor al curţii imperiale.

— **Comande din provinciă se efectuéză dilnic prin rambursă postală** —

La deposite sĕ se cerá **anumit** preparatele provĕdute cu iscălitura şi marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Braşov: la d-nii farmacişti *Ferd. Jekelius*, *Victor Roth* şi en gros la *D. Eremias Nepoţii*, şi *C. H. Neustädter*.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.